

STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBORG UNIVERSITET KØBENHAVN

RADONSIKRING AF EKSISTERENDE BYGNINGER

SBI-ANVISNING 247

2. UDGAVE 2016

Radonsikring af eksisterende bygninger

Torben Valdbjørn Rasmussen

Titel	Radonsikring af eksisterende bygninger
Serietitel	SBI-anvisning 247
Format	E-bog
Udgave	2. udgave
Udgivelsesår	2016
Udgivet digitalt	November 2016
Forfatter	Torben Valdbjørn Rasmussen
Redaktion	Lise Lotte Bech Raunkjær
Sprog	Dansk
Sidetæl	110
Litteratur- henvisninger	Side 106-109
Emneord	Radon, radonsikring, jordluft, radonsug, suglag, tæthed, ventilation, membran, terrændæk, kældere, bygningsdetaljer
ISBN	978-87-563-1797-9
Layout	Finn Gattmann
Tegninger	Bo Amstrup Vestergaard og Michael Ulf Bech
Fotos	Torben Valdbjørn Rasmussen
Omslags- illustration	Mai-Britt Amsler
Udgiver	Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet A.C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV E-post sbi@sbi.aau.dk www.sbi.dk

Der gøres opmærksom på, at denne publikation er omfattet af ophavsretsloven

Indhold

Forord	7
Indledning	10
Baggrund	10
Anvisningens brug	11
1 Bygningsreglementets krav og anbefalinger	13
2 Indholdet af radon i bygninger varierer	14
2.1 Radon i danske boliger, 2001	14
2.2 Radonkoncentrationen i nye enfamiliehuse, 2008	15
2.3 Radon i danske lejeboliger, 2016	15
3 Årsager til radon i indeluften	17
3.1 Indtrængning af radon i bygninger	17
3.2 Fordeling af radon i bygninger med flere etager	24
3.3 Energirenovering og reduktion af utilsigtet udelufttilførsel	26
4 Undersøgelser	28
4.1 Udredning	28
4.2 Måling af radon	28
4.3 Undersøgelse af ventilationsforhold	32
4.4 Granskning af dokumentation for bygning	36
4.5 Inspektion	39
5 Resultat af undersøgelser	43
5.1 Resultat af radonmåling	43
5.2 Oplysninger om ventilationsforhold	44
5.3 Resultat af granskning	45
5.4 Resultat af inspektion	46
6 Radonsikring	48
6.1 Metoder til reduktion af radon	48
6.2 Byggeteknisk omfang og effekt af tiltag	49
6.3 Projektering	52
6.4 Materialer	53
6.5 Fugt i luft og materialer	55
7 Ventilation	57
7.1 Naturlig ventilation med udeluft	57
7.2 Mekanisk ventilation med udeluft	59
7.3 Ventilation gennem luftspalte langs gulv og væg	61
7.4 Aftræk fra krybekælder eller kælder	64
7.5 Ventilation af krybekælder eller kælder med udeluft	66
7.6 Ventilation af kælder eller krybekælder med indeluft	68

8 Tætning.....	71
8.1 Tætning af adgangsvej til kælder og krybekælder	71
8.2 Tætning af gennemføringer – generelt	72
8.3 Tætning med elastisk gummiring, fugebånd eller fugemasse ..	73
8.4 Tætning med manchetter	74
8.5 Tætning med tætningsmasse.....	75
8.6 Tætning med propper.....	76
8.7 Tætning af betonplade	77
8.8 Tætning med fast membran	81
8.9 Tætning af etageadskillelse	85
8.10 Tætning af kældervægge og kældergulve.....	86
8.11 Udskiftning eller etablering af betonplade i terrændæk	88
8.12 Tætning af installationer med jordluft	91
9 Radonsug	93
9.1 Radonsug uden luftindtag	93
9.2 Radonsug med luftindtag.....	102
10 Kontrolmålinger	104
10.1 Formålet med kontrolmåling.....	104
10.2 Kontrolmåling i forbindelse med tiltag.....	104
10.3 Periodevis måling.....	105
Litteratur	106
Publikationer, der henvises til i anvisningen	106
Hjemmesider, der henvises til i anvisningen.....	109
Appendiks A. Illustrationers farver og signaturer	110

Forord

Forord til 2. udgave

Bygningsreglement 2015, BR15 (Trafik- og Byggestyrelsen, 2015) indeholder de samme krav og anbefalinger vedrørende radon i inde-luften som Bygningsreglement 2010, BR10 (Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2010). Det betyder, at den anvisningstekst, der udspringer af krav og anbefalinger i bygningsreglementet, er uændret i forhold til 1. udgave.

Til gengæld indeholder 2. udgave ny forskningsbaseret viden om radon. De nye oplysninger er baseret på nye undersøgelser af materia- lers egnethed til radonsikring, radonniveauet i lejeboligers indeluft og radons spredningsveje i bygninger. SBi har formidlet den nye viden i publikationerne SBi 2016:01, *Radon i danske lejeboliger* (Rasmussen & Clausen, 2016) og SBi 2016:21, *Lufttæthed af materialer til radon- sikring. Testmetode* (Rasmussen & Cornelius, 2016).

Med udgangspunkt i førstnævnte publikation er anvisningens op- lysninger om radon i danske etageboliger korrigeret. Sidstnævnte publikation præsenterer en testmetode, som kan anvendes til test af et materiales lufttæthed og dermed materialets egnethed til tætning mod indtrængning af radon og poreluft fra undergrunden. Testmetoden er kort introduceret i anvisningen. Desuden er enkelte redaktionelle æn- dringer foretaget.

Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet
Afdelingen for Byggeteknik og Proces

Ruut Peuhkuri
Forskningschef

Forord til 1. udgave

Radioaktivitet i bygninger stammer hovedsageligt fra radon. Verdens- sundhedsorganisationen, WHO, anbefaler, at radioaktiviteten i byg- ninger ligger under 100 Bq/m^3 (becquerel per kubikmeter luft). Ifølge WHO er indånding af radon den vigtigste årsag til udvikling af lunge- kræft hos mennesker næst efter rygning.